

[Dagmar Andreassen.]

lem socialdemokratiet og det radikale venstre er så stor forskel i sigtet med erhvervsstrukturen; her tænker jeg specielt på loven om teknologisk service. Men så er der jo andre ministre, der fremsætter lovforslag, som godt kan få os til at tvivle, og her tænker jeg bl. a. på lovforslaget om økonomisk demokrati.

Hvis vi alle ønsker, at der skal være et godt klima for start af virksomhed og en mulighed for, at små virksomheder kan vokse sig store, skal der tages hensyn til det ved udarbejdning af administrative byrder, skatteregler og finansieringsmuligheder. Vi tror på, her som så mange andre steder, at en vis fornyelse er nødvendig, hvis bestanden skal holdes sund, og det er ofte de relativt unge virksomheder, der bidrager mest til valutaindtjeningen.

Men der skal ikke på noget tidspunkt herske tvivl om, at selv om vi tror på samarbejdet imellem den offentlige og den private sektor, vil det radikale venstre ikke væk fra det markedsdirigerede samfund, et samfund, hvor det frie initiativ og det frie forbrugsvalg under skyldig hensyntagen til samfundet som helhed dirigerer produktionen.

Vi tror simpelt hen ikke på, at en lille gruppe mennesker her på Christiansborg eller noget andet sted skal bestemme, hvad folket eller vælgerne skal bruge deres penge til. Vi har vores store medansvar for, at vi har lagt beslag på halvdelen af skatteydernes penge, og her er vi parat til at overveje at stille folk mere frit i forbrugsvalg. Men for det, der er tilbage, når skatten er betalt, vil vi i hvert fald ingen dirigering.

Når vi trækker det så stærkt frem, skyldes det, at vi har vores store tvivl om, hvor socialdemokratiet befinder sig i det spørgsmål, og det har socialdemokratiet til syvende og sidst måske også selv. Vil socialdemokratiet bygge på det private initiativ, eller vil socialdemokratiet dirigere erhvervslivet? Udformningen af forslaget om økonomisk demokrati tyder på det sidste. Men med al den snak om samarbejde var det rart at få en klar tilkendegivelse, hvis ellers man er færdig til at give den inden for socialdemokratiet. Det vil interessere os i det radikale venstre, og det vil måske også interes-

sere mange af dem, der hidtil har stemt på socialdemokratiet.

Ministeren mener, at de resultater, dansk industri har opnået, er tegn på, at der ikke er noget dårligt erhvervsklima i Danmark. Det er vel nok en dristig slutning. Finansieringsmulighederne har vi været inde på — de er ikke gode nok — men klima er jo andet end penge, og hvad politisk klima angår, står der meget tilbage at ønske.

Politisk har socialistisk folkeparti og mange socialdemokrater og også grupper endnu længere ude til venstre set en interesse i at forsøge at gøre erhvervslivet supekt. Men jeg tør da ikke påstå, det altid har været mod bedre vidende, at der er grupper i samfundet og medlemmer her i salen, der ved enhver lejlighed mistænkeliggør handelen og de producerende og især industrien; det kan jo være, de selv tror på, at de fleste ulykker stammer derfra. Det pudsige er bare, at den hårdeste kritik som regel kommer fra grupper, der selv er helt afhængige af den industrielle vækst, og hvis hårdeste straf ville være, hvis de fik alle profitsøgende menneskers hoved på et fad.

Mange socialt bevidste mennesker har gennem deres udgiftspolitik været med til at stille yderligere krav til de producerende erhvervs effektivitet, krav, der er så store, at ikke så få har måttet give op, uanset hvor de er placeret i virksomheden, og det er noget, der ofte resulterer i, at de også kommer til at belaste det sociale system. Vi er her inde i en ond cirkel, som vi må søge at få brudt. De samme mennesker ser heller ikke, at dette føle erhvervsliv danner den økonomiske baggrund for deres eget virke, og det er måske nærmest en tragedie.

Selv om jeg ikke regner med, at denne debat ændrer ret meget, er det mit håb, at den vil bidrage til, at tågen over tingenes sammenhæng letter, og at det må blive en årlig tilbagevendende begivenhed, at vi fører en sådan debat.

Frandsen: Den redegørelse, vi drøfter i dag, er behagelig at få nu, både fordi, som også handelsministeren siger, vi har haft en debat ude omkring i erhvervslivet, vi har hørt en række kritiske kommentarer til den politik, der føres fra regeringens og fra folketingets side, men også set ud fra et andet